

KONSPEKT LEKCJI

Materiał edukacyjny do spektaklu „Trollgatan. Ulica Trolli” Tomasza Kaczorowskiego, Teatr Współczesny w Szczecinie, 2015.

Opracowanie: Tomasz Kaczorowski

Przedmiot: język polski, wiedza o społeczeństwie

Odbiorcy: uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Czas trwania: 45 minut

Temat: **MEDIA – przejrzyste, czy nieprzejrzyste?**

Cele operacyjne:

Uczeń:

- analizuje i poznaje problematykę spektaklu
- interpretuje materiały prasowe (komunikaty medialne, grafiki)
- tworzy własne wypowiedzi w ramach zdobytej wiedzy

Metody i formy:

- rozmowa
- praca indywidualna i grupowa
- elementarne zadanie aktorskie
- kompozycja obrazu scenicznego

Środki dydaktyczne:

- grafiki
- materiały prasowe
- rekwizyty (ludziki LEGO)

PRZEBIEG LEKCJI:

I Część wstępna:

1. Podanie tematu.
2. Przypomnienie wizyty w teatrze.

II Rozwinięcie:

1. Próba analizy problematyki spektaklu.
 - a. Zadanie Uczniom pytania: „co według nich było tematem spektaklu?”. Zapisanie propozycji Uczniów na tablicy/arkuszu. (Podpowiedzi: MEDIUM/ HEJT/ KRYZYS TOŻSAMOŚCI/ UCHODŹCY/ SKRAJNOŚCI/ NAZIZM/ MANIPULACJA... Patrz: Załącznik nr 2)
 - b. Zadanie Uczniom pytania: „czy według nich te problemy są istotne w świecie, który ich otacza?” i/lub „Czy mieli bezpośrednią styczność, z którymś z powyższych zjawisk?”. (Patrz: Załącznika nr 3)
 - c. Odwołanie się do wiedzy ogólnej uczniów na tematy bieżące: sytuacja polityczna, społeczna i gospodarcza w Europie.
2. Elementarne zadanie aktorskie: interpretacja tekstu medialnego.
 - a. Wybierz 4 Uczniów do przeczytania i interpretacji załączonych fragmentów (Załącznik nr 1: Fragment nr 1 i nr 2). Każdemu przydziel po 1 fragmencie tekstu (1 wersji) i daj pierwsze zadanie: niech każdy uczeń – niezależnie od osobistego stosunku do przedstawianego problemu – przeczyta tekst tak, aby na podkreślone słowa stawiali akcenty (tak, aby w całych zdaniach to one wybrzmiewały najmocniej).
 - b. Niech pozostali Uczniowie spróbują sformułować po dwie cechy dla każdej wypowiedzi (przeczytania podkreślonego fragmentu). Podpowiedź: Czy podkreślenia (akcentowanie) wywołują wrażenie, jaki stosunek do przeczytanej treści ma osoba czytająca komunikat? Jeśli tak, to jaki?
 - c. Wybierz 4 innych uczniów, którym również przydziel jeden (ten sam) tekst. Każdemu daj inne zadanie aktorskie, w ramach którego Uczeń ma zinterpretować go przez pryzmat:
 - nienawiści do obcych
 - sympatii do obcych
 - nienawiści do polityków
 - sympatii do polityków.
 - d. Niech pozostali Uczniowie spróbują sformułować wnioski na temat sposobów podawania informacji w mediach. (Podpowiedź: łatwość w podprogowym stawianiu nacisku na z góry założoną tezę i manipulowaniu przekazem.)
3. Praca z rekwizytem/ formą teatralną – kompozycja obrazu scenicznego.
 - a. Podziel klasę na 4 grupy (do 4-6 osób w każdej). Przydziel każdej grupie 3-4 ludziki Lego. (uwaga: zależnie od ilości Uczniów i Lego – dopasuj wielkość grup i ilość rekwizytów na grupę; do właściwej pracy z kompozycją obrazu scenicznego wymagane są minimum 3 ludziki Lego)
 - b. Każdej grupie przydziel jedno z poniższych z zadań na skomponowanie obrazu scenicznego:
 - nienawiść
 - zamach
 - obcy
 - polityk
 - obojętność
 - pomoc
 - sukces

- porażka

Uwaga! Zanim Uczniowie zaczną wykonywać zadanie, zwróć im uwagę na możliwości: relacje między ludzikami (relacje), układzie rąk i nóg, kierunkach, możliwością wykorzystania innych przedmiotów, które znajdują się w posiadaniu Uczniów (np. książka lub piórnik jako podest dla polityka itp.)

c. Zadaj Uczniom pytanie: co ich zainteresowało w pracy innych grup?

III Zakończenie:

1. Zwróć Uczniom uwagę, że na napięcie i przekaz teatralny i medialny ma wpływ kompozycja obrazu: wielkość liter, użyte kolory, osobisty stosunek Autora do treści przekazu, akcentowanie odpowiednich słów.
2. Podkreśl, że w walce z manipulacją najważniejsza jest świadomość odbiorcy na temat komunikatów podprogowych (sposób podania treści, wizualny charakter, interpretacja i akcentowanie poszczególnych słów itp.).
3. Zachęć Uczniów do śledzenia materiałów prasowych na temat tak zwanego „kryzysu migracyjnego” w Europie poprzez czytanie i zderzanie ze sobą skrajnych opinii, po to, żeby poznawać różne punkty widzenia oraz uczyć się interpretować mechanizmy manipulacji.
4. Daj uczniom zadanie domowe: niech sformułują krótkie tytuły (nagłówki) do czytanych na lekcji tekstów medialnych.

ZAŁĄCZNIK nr 1

Fragment nr 1

– wersja pierwsza:

„W najbliższych dniach okaże się, czy przywódcy Unii Europejskiej i Turcji zawarli sekretne porozumienie w sprawie przesiedlenia bezpośrednio z Turcji do krajów Unii 400-500 tysięcy syryjskich uchodźców - oświadczył dziś premier Węgier Viktor Orban.”

- wersja druga:

„W najbliższych dniach okaże się, czy przywódcy Unii Europejskiej i Turcji zawarli sekretne porozumienie w sprawie przesiedlenia bezpośrednio z Turcji do krajów Unii 400-500 tysięcy syryjskich uchodźców - oświadczył dziś premier Węgier Viktor Orban.”

Źródło: <http://wiadomosci.onet.pl/swiat/orban-500-tys-syryjczykow-byc-moze-zostanie-przesiedlonych-do-ue/xbffjy> [dostęp: 2 grudnia 2015]

Fragment nr 2:

- wersja pierwsza:

„Na Morzu Śródziemnym zatonął kolejny statek wyladowany imigrantami. Na pokładzie jednostki mogło być nawet 700 osób - podaje BBC. Ratownicy spodziewają się "poważnej liczby ofiar". Według najnowszych informacji uratowano 399 rozbitków i wylowiono 25 ciał.”

-wersja druga:

„Na Morzu Śródziemnym zatonął kolejny statek wyladowany imigrantami. Na pokładzie jednostki mogło być nawet 700 osób - podaje BBC. Ratownicy spodziewają się "poważnej liczby ofiar". Według najnowszych informacji uratowano 399 rozbitków i wylowiono 25 ciał.”

Źródło: <http://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/katastrofa-lodzi-z-imigrantami-na-morzu-srodziemnym,566194.html> [dostęp: 2 grudnia 2015]

ZAŁĄCZNIK nr 2

Słowniczek:

HEJT – potocznie o mowie nienawiści w Internecie: w prywatnych rozmowach poprzez komunikatory, na forach internetowych, czasem również oficjalnych opiniach; dotyczy nawoływania do nienawiści do zjawisk, osób, ugrupowań; najczęściej nie jest pogłębiony o rzetelną refleksję i dyskusję z obiektem nienawiści; najczęściej motywowany jest uprzedzeniami.

KRYZYS TOŻSAMOŚCI – popularny termin określający procesy, zachodzące w tak zwanym świecie „Zachodu”, polegające na swobodzie podróży i osiedlania (wewnątrz granic Unii Europejskiej), mieszanie etniczne i narodowe; również napływ obcej ludności, asymilującej się w warunkach danej społeczności; związane z EMIGRACJĄ i KSENOFOBIA.

MEDIUM/ MEDIA – dosłownie: pośrednik, łącznik; termin związany ze środkami masowego przekazu informacji (Internet, radio, telewizja). Medium, aby było wiarygodne, powinno być „przejrzyste” i powinno polegać na najprostszym możliwym przekazywaniu informacji. W systemach totalitarnych media są narzędziem propagandy.

UCHODŹCY – osoby szukające schronienia w pierwszym (niekoniecznie najbliższym) państwie, mogącym zapewnić im bezpieczeństwo; uciekające przed bezpośrednimi zagrożeniami zdrowia, życia i ograniczenia wolności, godności. Najczęściej uchodźcami są osoby uciekające przed wojnami, kataklizmami i nienawiścią.

MANIPULACJA – wywieranie nacisku i modyfikowanie przekazem informacji, tak aby odbiorca przyjął punkt widzenia nadawcy. Związane z propagandą i kreowaniem sposobu myślenia odbiorców.

EKSTREMIZM – skrajna postawa, cechująca się bezkompromisowością i brakiem woli dialogu; najczęściej związana z eskalacją agresji (zamachami, napadami, mową nienawiści) i jednoznacznym naznaczeniem wroga.

Grafika pokazuje manipulację mediów nad ludźmi. Tytuł obrazka to: Nie pozwól, aby media definiowały twój kierunek patrzenia.